

ВК

ДОЛІ ЛЮДСЬКІ

Без рідної України не уявляв свого життя

У кожної людини є рідна земля, батьківський край, де вона народилася, зростала, навчалася добру від найдорожчих на світі батька і неьки. Нам, українцям, Господь подарував милу серцю Україну, чарівну милозвучну мову, пісню, неповторні традиції та обряди. За землю святу, оспівану великим Кобзарем, полити кров'ю героїв-борців за її незалежність, віддавали свої життя тисячі українців. Полягли смертю хоробрих й два брати Мілька Івановича Клепача, котрі воювали в лавах УПА.

Мілько-Клепач

Мілько Іванович народився в 1919 році в мальовничому селі Підгородці, що на Львівщині, на той час Сколівського району, де бере початок річка Стрий, у сім'ї порядних працюючих батьків, дбайливих господарів. Батько його був із заможної сім'ї, мав у володінні багато гектарів букового лісу, тримав волів, корів, овець. Виховували з дружиною чотирьох дітей: трьох синів і доньку Анну у любові до праці, до рідного краю.

Хатина стояла на пагорбі, неподалік виднілася річка, синіли верхівки мальовничих Карпатських гір, де ростуть дивовижні смереки, буки, милують око полонини із запашними травами та духмяними квітами. Красу рідного краю з дитинства усім серцем увібрив Мілько Іванович. І незважаючи на тяжкі життєві випробування, постійно згадував шум гірських річок, красу озер та кристалево чистих джерел — краю, де людина, здається, навіть зливається із творінням Господнім воєдино та відчуває себе його

слова: «Слава Ісусу Христу», знімаючи при цьому капелюх і низько вклоняючись.

Мілько Іванович гарно грав на скрипці. Цьому мистецтву навчив його циган, якому батько платив за навчання. Юнак виявив неабиякі здібності і чудово грав, не володіючи, як не дивно, нотною грамотою. Скрипка оживала в його руках і линула чарівна мелодія. Згодом, працюючи в Костопільському ДБК, він грав у ансамблі, керівником якого був Степан Ярмола.

Та вмить щасливе життя було обірване. Радянська влада визнала батьків куркулями, майно відібрали, для сім'ї настали тяжкі часи. Брати пішли воювати в лави УПА. Гострим болем увірвалася у серця мирного населення звістка про початок війни. Мілько Іванович пішов воювати із ворогом на фронт. Потрапив у полон, був вивезений на роботи до Німеччини. Працював там по господарству. По закінченні війни повернувся додому. Тут на нього чекала нова біда — був за-

суджений на 25 70 чоловік, в яких була мінусова температура. «Буржуйка» не обігрівала великого приміщення і, звісно, усім посушити одяг та взуття не було можливості. Поряд із нею розміщали хворих. Тяжко хворіли, майже у всіх була цинга, хиталися і випадали зуби. Так ні в чому не повинні люди приймали нелюдські страждання за те, що любили рідну землю.

З приходом до влади М.Хрущова відбувся перегляд справ. Мілька Івановича реабілітували і перевели на поселення в Іркутську область. Туди із с.Мирне, що на Костопільщині, приїхала до своїх рідних, теж репресованих, молода вродлива дівчина Галина, яка припала до серця чоловіку. Згодом пара побралася. Господь подарував їм двох донечок: старшу Світлану, котра народилася там, і Марину. Життя, здається, налагоджувалося, щастя огорнуло їх своєю пеленою, та сум за Україною щоразу кравав душу, бентежив її спогадами. Хоча українці на поселенні жили дружною громадою, разом

тинства усім серцем увіорав Мілько Іванович. І незважаючи на тяжкі життєві випробування, постійно згадував шум гірських річок, красу озер та кристалево чистих джерел — краю, де людина, здається, навіть зливається із творінням Господнім воєдино та відчуває себе його

мирного населення зискати про початок війни. Мілько Іванович пішов воювати із ворогом на фронт. Потрапив у полон, був вивезений на роботи до Німеччини. Працював там по господарству. По закінченні війни повернувся додому. Тут на нього чекала нова біда — був за-

Дружина Галина

суджений на 25 років каторжних робіт, згадали про участь в УПА і полон. І простяглася далека дорога до Сибіру. День за днем проходив у виснажливій каторжній праці в селищі Бодайбо на золотих копальнях. У нелюдських умовах при 50-градусному морозі чоловік прожив 8 років. Одяг (коротка тонка куфайка, в якій часто не вистачало гудзиків, валянки) погано зігрівав у зимову лють. Золото промивали, і руки постійно були занурені у холодну воду, від чого низ рукавів не встигав висихати. Від холоду не відчували ніг.

часточкою. З малих літ дітей навчали молитвам. У центрі села була дерев'яна церква, збудована без жодного цвяха. Вона для жителів — святиня. У неділю та православні свята люди урочисто поспішали на службу, вбрані у вишиванки, у чоловіків на головах — солом'яні брилі. Яку б роботу не виконували селяни, зачувши церковні дзвони, покидали та йшли додому, адже потрібно бути на службі. Віталися, промовляючи

На обід давали гарячу баланду з окрайцем хліба. Відчуття голоду було постійним. За гіркою іронією долі, люди, котрі добували золото, ледь трималися на ногах від голоду і втоми. Дивним способом вдавалося приховати шматочки металу і потім виміняти їх у населення на якийсь нехитрий харч. Це, звичайно, було небезпечною справою, але іншого виходу в ув'язнених не було, от і доводилося ризикувати. Жили в бараках по 50 —

двох донечок: старшу Світлану, котра народилася там, і Марину. Життя, здається, налагоджувалося, щастя огорнуло їх своєю пеленою, та сум за Україною щоразу кравав душу, бентежив її спогадами. Хоча українці на поселенні жили дружною громадою, разом зустрічали Різдво Христове та Великдень, готувалися заздалегідь до свят як могли, все ж хотілося хоч на миттєвість перенестися до рідних місць. І в 1966 році сім'я переїхала на Костопільщину, оселилися в с. Корчів'я. Після пережитих лихоліть чоловік довго не був на батьківській землі. Не дочекався його батьки, відійшли у вічність. Не було звістки і від сестри Анни. Дружина наполягала відшукати її (не писав до рідних, щоб була, і вони не постраждали через зв'язок з ним). У 70-х роках відбулася довгождана зустріч брата і сестри, на повні груди вдихав чисте гірське повітря, милувався давно не баченими краєвидами. Анна радо вітала дорогих гостей, частувала смачними стравами та запашним духмяним хлібом. У просторій світлиці із старовинними образами, покритими українськими рушниками, згадували роки щасливого дитинства.

У турботах спливали роки. Здавалося, ще стільки мрій не втілено, та давалося взнаки підірване в Сибіру здоров'я — і згасла свічка життя мужнього чоловіка, відлетіло його життя сизокрилим птахом у інші світи. Хотів, щоб поховали його у рідному краї під смерекою.

Не дожив він до тих часів, коли Україна здобула незалежність, омріяну та виплекану не одним поколінням її синів і дочок, але вірив, що це неодмінно буде.

Пам'ять про нього живе у серцях рідних і друзів, є прикладом шани та любові до Батьківщини для молодого покоління.

Анна НАДЕЖДІНА.